

lægge Sag imod Staten, thi der bliver ikke truffet nogen Ordning om Ophævelse af fideikommissariske Baand paa Gods eller Kapital i Henhold til det foreliggende Lovforslag uden gennem en Overenskomst mellem de nuværende Besiddere og Staten. Det er altsaa et Arrangement, der er truffet mellem Successors Fader eller Moder og Staten, og dersom han prøver paa at anlægge Sag mod den ene, kommer han derved ogsaa i Opposition mod den anden. Det vil i Virkeligheden komme til at se meget stygt ud, men vi vil jo komme til at se, hvorledes danske Adelslægter i Øjeblikket stiller sig.

Det ærede 6te Medlem for Københavns Amt (Axel Møller) docerede her meget vidtløftigt kendte Synspunkter i denne Sag. Jeg ved egentlig i Øjeblikket ikke rigtig, hvad nyt det ærede Medlem sagde. Jeg tror ikke, jeg har Grund til at fremhæve andet overfor det ærede Medlem, end at det er i højeste Grad i de paagældende Slægters Interesse, at de fideikommissariske Baand løses. Det ærede Medlem stillede Slægtens Interesse op mod den enkelte Besidders, men den Løsning, som her skal finde Sted, er ikke alene i Statens og den enkelte Besidders Interesse, den er i højeste Grad i Slægtens Interesse, thi det er skadeligt, i høj Grad skadeligt, for Slægten, at disse fideikommissariske Baand hviler paa Formuerne, hvad enten disse er Jordegods eller Pengekapitaler, thi det ødelægger Arbejdslysten, Kappelysten og Energien i disse Slægter. Derfor er det i højeste Grad i baade den enkelte Slægts og hele Samfundets virkelige Interesse, at disse Baand løses, at Børnene kommer til at gaa lige i Arv og faa Interesse for at bestille noget.

Om den Løsning, der her er bragt i Forslag, og som forhaabentlig gennemføres, vil nogle synes, at man tager for meget fra de nuværende Besiddere af Fideikommissgodserne, andre, at man tager for lidt. Jeg tror, at man tager akkurat, hvad Ret og Billighed dikterer, en væsentlig og betydelig Afgift, fordi Samfundet løser det Baand, der nu ligger paa disse Kapitaler. Jeg tror, at dette er den retfærdige og rigtige Løsning, og derfor anbefaler jeg den.

A. C. Meyer: Det ærede 6te Medlem for Maribo Amt (Asger Karstensen) mente at burde forsvare den Udtalelse, som jeg før tillod mig at citere. Det var for Resten en ret ufuldkommen Gengivelse af, hvad den paagældende Rigsdagsmand

den Gang sagde, men tilstrækkelig karakteristisk for saa vidt til Bedømmelse af hans Opfattelse af Godsejerstanden. Jeg har ingenlunde gjort denne til min. Jeg har kun ligeoverfor, hvad der blev fremsat af Justitsministeren, gjort opmærksom paa, at en Mand indenfor det konservative Folkeparti havde brugt saadanne haarde Udtalelser om vor Adel, vor Godsejerstand, socialt set. Men naar nu det ærede 6te Medlem for Maribo Amt mener at burde karakterisere dette som mere en Slags politisk Udtalelse, saa vil jeg sige, at det gaar ikke. Ganske vist var Indholdet af Talen ret politisk anlagt, idet vedkommende, daværende Folketingsmand Schovelin, ønskede, at man skulde skyde Godsejerstanden ud af Alliancen mellem Borgerstanden og Bondestanden — altsaa det gamle Højre sprængt; de Elementer af Højre, der efter hans Mening duede til en Alliance med Mellemstanden paa Landet, skulde man saa appellere til. Det var for den Sags Skyld akkurat den samme Politik, som det ærede 6te Medlem for Maribo Amt fører, kun med den Forskel, at dette sidste ærede Medlem forstaar at spille paa en blødere Façon, har mildere Toner i Instrumentet, medens det andet ærede Medlem, der nu sidder oppe i Landstinget, skræmmede — han havde en Halmvisk bag Øret som Politiker. Det er det ærede Medlems Opgave at tilvejebringe en saadan Alliance mellem Mellemstanden i By og paa Land, og det var for saa vidt ogsaa det andet ærede Medlems Mening den Gang, han talte i Folketinget. Naar man kan jo ikke komme bort fra, at naar han stempler en Stand som egoistisk — han brugte Udtrykket „Standsegoisme“ —, eller naar han siger, at man har afskaffet den gamle franske Regel, at Adel forpligter, og i Stedet for dette som Mærke i sit Vaabenskjold sat: Hartkorn berettiger, saa er det sandelig meget materielt.

Maa jeg endnu tilføje en enkelt Bemærkning, der falder i Traad med, hvad allerede er sagt. Det er nævnt, at man her angriber Ejendomsretten. Men der er ingen, der har talt om, hvilken Ejendomsret hele det store arbejdende Proletariat gennem Aarhundreder har følt krænket af dem, der regerede her i Landet. Jeg føler sandelig ingen Beklemmelse ved at skulle være med til, at Forholdene nu indrettes saaledes, at man lægger Byrderne paa den Stand, der regerede i mange Aarhundreder. Jeg indrømmer selvfølgelig, at Lovforslaget ingenlunde rækker vidt nok, og derfor følger